

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Zorg voor een prikkelarme omgeving.
- Maak een streng onderscheid tussen je werk- en ontspanplek.
- Bouw routines op.

indien drie antwoorden goed	2
indien twee antwoorden goed	1
indien minder dan twee antwoorden goed	0

Beoordeel de spelling en grammatica.

13 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Er is steeds meer afleiding / Er zijn steeds meer verleidingen (in onze omgeving).

*Maximumlengte van het antwoord: 15 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

14 maximumscore 2

1, 4, 7

indien drie antwoorden goed	2
indien twee antwoorden goed	1
indien minder dan twee antwoorden goed	0

15 B 2

Tekst 2 Voor de experimenten van dr. He is eerst zicht op de veiligheid nodig

16 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- (standpunt:) Het genetisch geknutsel van dr. He moet ernstig genomen worden en ontmoedigd worden 1
- (argument 1:) Er zijn grote twijfels over de precisie van dr. He's techniek 1
- (argument 2:) Het is onethisch dat pas na afloop bekend werd wat dr. He had gedaan 1

*Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

Vraag	Antwoord	Scores
17	<p>maximumscore 2</p> <p>“(genetische) geknutsel” (regel 26) “(dat) knippen en plakken” (regel 35) “(dit type) cowboys” (regels 43-44)</p> <p><i>Beoordeel de spelling.</i></p> <p>indien drie antwoorden goed indien twee antwoorden goed minder dan twee antwoorden goed</p>	<p>2 1 0</p>
18	<p>maximumscore 1</p> <p>“wie kan er wat op tegen hebben (wanneer via knip- en plakwerk aan het DNA de kans op aids nihil wordt?)” (regels 53-54(-56))</p> <p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	1
19	<p>A</p>	1
20	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: We weten niet wat de gevolgen zijn (van genetische manipulatie) op de lange termijn. / De veiligheid is niet gegarandeerd.</p> <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	
21	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: Er moeten duidelijke/goede (internationale) afspraken zijn (over het garanderen van de veiligheid). / Er moet toezicht zijn. / Er mag niet gerommeld worden.</p> <p><i>Beoordeel de spelling.</i></p>	
22	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstfragment 1 schetst een negatief toekomstbeeld / doemscenario (met ‘supermensen’) 1 • Tekst 2 schetst een positiever toekomstbeeld (waarbij het klonen van mensen nog lang niet aan de orde is) / Volgens tekst 2 zal het zo’n vaart niet lopen (met genetische manipulatie om mensen te verbeteren) 1 <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Aan de geboorte van die eerste genetisch gemanipuleerde baby (uit Groot-Brittannië) ging veel overleg, (politiek) debat en inspraak vooraf 1
- terwijl He zijn experiment deed zonder dat iemand ervan op de hoogte was 1

Opmerking

Ook goed voor 2 scorepunten:

De kern van een goed antwoord is:

In Groot-Brittannië was er wél openheid in het debat (over genetische manipulatie).

Beoordeel de spelling en grammatica.

Tekst 3 Kindermarketing in vlogs

24 B 1

25 D 1

26 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

drie van de volgende:

- *Influencers/YouTubers/Vloggers* maken veel reclame / zwaaien te pas en te onpas met producten.
- Kinderen herkennen reclame (in vlogs) (soms/vaak) niet als reclame.
- Meer dan de helft van de YouTubers houdt zich niet aan de (eigen) richtlijnen.
- De invloed van *influencers/YouTubers/vloggers* neemt toe.
- De (strengere) regels voor kindermarketing bij voedsel hebben ook succes.

indien drie antwoorden goed 2

indien twee antwoorden goed 1

indien minder dan twee antwoorden goed 0

Beoordeel de spelling en grammatica.

27 B 1

vier van de volgende:

- nog nooit iemand gelukkig geworden (regels 16-17)
- gaat eronder gebukt (regels 24-25)
- (ernstig) last (regels 31, 54)
- Een kleine troost (regel 45) / Nog een troost (regel 61)
- geblokkeerd (regel 65)
- donkere schaduw (over je dagen) (regels 68-69)
- destructieve menselijke eigenschap (regels 72-73)
- uit de pas (regel 87)

en

Op **pagina 9**, bij **vraag 17**, moet

“(genetische) geknutsel” (regel 26)
“(dat) knippen en plakken” (regel 35)
“(dit type) cowboys” (regels 43-44)

vervangen worden door:

drie van de volgende:

- “(genetische) geknutsel” (regel 26)
- “onverstandig” (regel 32)
- “(dat) knippen en plakken” (regel 35)
- “onethisch” (regel 38)
- “zonder zich iets aan de medisch-ethische consensus gelegen te laten liggen” (regels 41-43)
- “(dit type) cowboys” (regels 43-44)
- “boezemen doorgaans weinig vertrouwen in” (regels 44-45)

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren Nederlands havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter

Nederlands havo

Centraal examen havo

Tijdvak 2

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen Nederlands havo:

Op **pagina 9**, bij **vraag 18**, moet

“wie kan er wat op tegen hebben (wanneer via knip- en plakwerk aan het DNA de kans op aids nihil wordt?)” (regels 53-54(-56))

vervangen worden door:

“wie kan er wat op tegen hebben (wanneer via knip-en-plakwerk / knip- en plakwerk aan het DNA de kans op aids nihil wordt?)” (regels 53-54(-56))

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe in zowel de eigen toegekende scores als in de door de eerste corrector toegekende scores en meldt deze wijziging aan de eerste corrector. De tweede corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.
- b. Als eerste en tweede corrector al overeenstemming hebben bereikt over de scores van de kandidaten, past de eerste corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe en meldt de hierdoor ontstane wijziging in de scores aan de tweede corrector. De eerste corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren Nederlands havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter